

EXTRAS-RAPORT

privind participarea la cea de-a șaptea reuniune a Rețelei Europene de Cooperare pentru Alegeri, organizată de Comisia Europeană, 25 septembrie 2020

În data de 25 septembrie a.c., directorul Direcției Afaceri Europene și Relația cu Parlamentul și un reprezentant din cadrul Departamentului Legislativ al Autorității Electorale Permanente (AEP), au participat, prin videoconferință, la cea **de-a șaptea reuniune a Rețelei Europene de Cooperare pentru Alegeri organizată de Comisia Europeană (COM)**.

Reuniunea, moderată de către **Irena Moozova, Director în cadrul Direcției Generale Justiție și Consumatori (DG JUST)**, cu participarea **Comisarului european pentru Justiție, Didier Reynders**, a avut ca temă principală provocările, experiențele, practicile și soluțiile optime pe care statele membre ale Rețelei Europene de Cooperare pentru Alegeri le-au identificat și adoptat în vederea organizării scrutinelor naționale în condiții de siguranță, în actual context sanitar.

În debutul acestui eveniment, Comisarul Reynders, a subliniat rolul important pe care rețeaua îl are în procesele electorale la nivel european, accentuând, în același timp, **principiul ferm conform căruia măsurile actuale luate pentru combaterea pandemiei, nu trebuie să constrângă, în nici un fel, libertatea cetățenilor de a-și exercita drepturile fundamentale**. De aceea, asigurarea unui cadru optim și echilibrat necesar pentru participarea cetățenilor la procesele electorale în condiții de siguranță, precum și respectarea măsurilor de combatere a pandemiei, reprezintă o prioritate. Mai mult, **criza sanitară poate fi văzută și în cheia unor oportunități** prin care se pot dezvolta modalități inovatoare de sporire a implicării cetățenilor în procesele electorale, prin care se pot adopta măsuri suplimentare care să asigure accesibilitatea la alegerile europene și, nu în ultimul rând, prin care se poate favoriza incluziunea cetățenilor în procesele democratice, **aspecte importante care vor fi luate în considerare în redactarea raportului privind cetățenia UE**.

Cea de a doua parte a reuniunii a **găzduit un set de discuții aplicate despre experiențele naționale, provocările și bunele practici în organizarea alegerilor în contextul actual generat de pandemia de COVID-19**, la care toate statele membre ale rețelei au fost invitate să participe. Directorul Moozova a reiterat contribuția rețelei europene la promovarea exercitării efective a drepturilor electorale ale UE și la participarea democratică, precum și însemnătatea alegerilor libere și corecte în consolidarea valorilor democratice, accentuând, în același timp, ca și Comisarul European pentru Justiție, importanța raportului privind cetățenia UE.

Tot în această parte a reuniunii, un reprezentant al *Election Watch* a prezentat succint principalele rezultate obținute din evaluarea rapidă efectuată în luna aprilie a.c., subliniind faptul că platforma intenționează să realizeze o cercetare mai amplă cu privire la un număr

particular de alegeri care vor fi desfășurate în condițiile Covid-19 pe întreg teritoriul european pe o perioadă de un an de zile.

Astfel, după această intervenție, directorul Moozova a lansat invitația participanților de a prezenta măsurile pe care le-au avut în vedere în organizarea alegerilor la nivel național. Statele membre au împărtășit o gamă variată de bune practici și de observații relevante pentru organizarea alegerilor în această perioadă. Au fost expuse probleme care trebuie luate în considerare precum înființarea secțiilor de votare, asigurarea distanțării sociale și modul de utilizare a stilourilor/ștampilelor pentru exprimarea voturilor. De asemenea, s-au luat în discuție și liniile directoare pentru alegerile organizate recent sau cele viitoare, luând în considerare dispoziții specifice pentru instituțiile de asistență socială, practicile de vot prin corespondență, depunerea electronică a listelor de candidați și opțiunile de vot pentru cei infectați cu noul virus sau cei aflați în carantină. **Astfel, desfășurarea alegerilor în contextul actual trebuie să stabilească un echilibru între protejarea dreptului de vot și siguranța cetățenilor.**

Cu toate că nu toți reprezentanții statelor membre ale rețelei au avut contribuții semnificative, s-au remarcat, totuși, intervențiile reprezentanților din Austria, Cehia, Polonia și România, care au prezentat principalele măsuri privind organizarea și desfășurarea alegerilor în condiții de siguranță, după cum urmează:

- **În Austria**, din cauza numărului semnificativ de infectări cu noul virus, alegerile pentru autoritățile publice locale au fost amânate, însă ulterior au fost organizate în condiții de siguranță. Au fost reglementate măsuri speciale în secțiile de vot precum **purtarea măștii de protecție, dezinfectarea și distanțarea socială. Votul prin corespondență a fost, de asemenea, favorizat.**
- **În Cehia** au fost implementate **3 măsuri suplimentare** de vot care să permită participarea cetățenilor la vot într-un număr cât mai mare: **78 de secții de votare drive-in unde cetățenii au putut să voteze din mașină, urna mobilă și votul prin corespondență.** De asemenea, au fost luate și măsuri suplimentare în secțiile de vot precum purtarea măștii de protecție, dezinfectarea și distanțarea socială.
- **În Polonia**, au fost luate măsuri speciale pentru organizarea alegerilor prezidențiale precum **purtarea mănușilor de unică folosință și a măștilor de protecție, distanțarea socială, dezinfectarea și aerisirea frecventă a secțiilor de vot. Și aici, votul prin corespondență a fost favorizat.**
- **România** a acordat, de asemenea, un interes deosebit siguranței alegătorilor și a personalului din secțiile de votare în organizarea scrutinelor electorale. Directorul Direcției Afaceri Europene și Relația cu Parlamentul a evidențiat faptul că **măsurile speciale implementate au fost corelate permanent cu o viziune adaptată noilor provocări ridicate de contextul epidemiologic actual.** Astfel, a subliniat faptul că au fost reglementate măsuri precum purtarea măștilor de protecție, distanțarea socială, dezinfectarea și aerisirea frecventă a secțiilor de vot.

Cea de-a treia parte a reuniunii a fost deschisă de un reprezentant al Comitetului European pentru Protecția Datelor (CEPD) care a prezentat liniile directoare privind *targetarea* utilizatorilor platformelor sociale, iar Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) a oferit imagine actualizată a Sistemului de Alertă Rapidă (RAS).

Ultima parte a reuniunii a fost dedicată măsurilor speciale care pot sprijini exercitarea efectivă a drepturilor electorale și a participării democratice. Directorul Moozova a prezentat stadiul pregătirilor pentru raportul privind cetățenia UE, evidențiind faptul că acesta se va axa pe punerea în aplicare a drepturilor atașate statutului de cetățenie a UE în ultimii trei ani și va stabili acțiuni concrete în ceea ce privește participarea democratică.

Totodată, statele membre participante la această reuniune au împărtășit o serie de bune practici ce țin de îmbunătățirea participării cetățenilor la alegerile europene. Astfel, s-a discutat despre un plan de acțiune care să includă și partidele politice pentru a facilita difuzarea de informații relevante despre procesul electoral, s-a discutat despre votul prin corespondență, despre votul prin împuternicit (*proxy voting*), dar și despre anumite prevederi privind transportul specific în ziua alegerilor, despre votul anticipat și despre secții de votare accesibile pentru persoanele cu dizabilități.

În ceea ce privește accesul la informații, în contextul viitoarelor alegeri pentru Parlamentul European (PE), un stat membru a salutat inițiativa **constituirii unui birou de asistență (*helpdesk*) pentru a sprijini exercitarea drepturilor electorale**. Două state membre au remarcat importanța unui astfel de birou de asistență cu canalele de comunicare la nivel național. Rețeaua va rămâne în continuare conectată la acest subiect.

Problematica dezinformării este o temă importantă pe agenda Rețelei Europene de Cooperare pentru Alegeri, fiind nevoie de mai multă transparență pentru a asigura reziliența cetățenilor, iar implicarea societății civile trebuie asigurată.

În încheiere, a fost menționat programul viitoarelor reuniuni, o sesiune comună a Rețelei Europene de Cooperare în Alegeri și a Grupului de Experți în probleme electorale este prevăzută până la sfârșitul anului 2020, iar o altă reuniune ar trebui să aibă loc în Martie 2021.

IDEI PRINCIPALE

- ✓ Criza sanitară poate fi văzută și în cheia unor oportunități prin care se pot dezvolta modalități inovatoare de sporire a implicării cetățenilor, se pot adopta măsuri suplimentare pentru a asigura accesibilitatea la alegerile europene și, nu în ultimul rând, se poate favoriza incluziunea lor în procesele democratice, aspecte importante care vor fi luate în considerare în redactarea raportului privind cetățenia UE. (**Didier Reynders, Comisarului european pentru Justiție,**)
- ✓ Viitorul raport privind cetățenia UE se va axa pe punerea în aplicare a drepturilor atașate statutului de cetățenie a UE în ultimii trei ani și va stabili acțiuni concrete în ceea ce privește participarea democratică. (**Irena Moozova, Director în cadrul Direcției Generale Justiție și Consumatori**)
- ✓ Constituirea unui birou de asistență (*helpdesk*) pentru a sprijini exercitarea drepturilor electorale.
- ✓ Problematica dezinformării rămâne o temă importantă pe agenda Europene de Cooperare pentru Alegeri, fiind nevoie de mai multă transparență pentru a asigura reziliența cetățenilor, iar implicarea societății civile trebuie asigurată.